

Udskriftsdato: 2. januar 2026

FOU nr 2007.154 (Gældende)

Videregivelse af personoplysninger fra statsadvokat til politimester. Bedømmelsesgrundlag

Ministerium: Folketinget

Opfølgning / Opfølgning til

LOV nr 347 af 06/06/1991 27 og 28 - LOV nr 429 af 31/05/2000 1, 7 og 8

Videregivelse af personoplysninger fra statsadvokat til politimester.

Bedømmelsesgrundlag

Resumé

En statsadvokat indstillede efterforskningen i en sag hvor en politiassistent var mistænkt for uberettiget at videregive fortrolige oplysninger til personer med tilknytning til det kriminelle miljø. Statsadvokaten videregav i den forbindelse oplysninger fremkommet under efterforskningen om politiassistenten til politimesteren i den politikreds hvor politiassistenten var ansat.

Rigsadvokaten mente ikke at kunne kritisere videregivelsen, og politiassistenten klagede herefter til ombudsmanden.

I en foreløbig redegørelse udtalte ombudsmanden at efter hans opfattelse måtte det være persondatalovens behandlingsregler der fandt anvendelse ved bedømmelsen af om videregivelsen var berettiget.

Ombudsmanden mente at videregivelsen var berettiget efter persondatalovens regler.

Da hverken statsadvokaten eller Rigsadvokaten havde bedømt spørgsmålet efter persondatalovens regler, forelagde ombudsmanden spørgsmålet for Datatilsynet inden han afgav sin endelige udtalelse.

Datatilsynet udtalte at videregivelse i en situation som den foreliggende, hvor et brev var skrevet på edb og herefter printet ud og videregivet manuelt, skulle bedømmes efter forvaltningslovens og ikke efter persondatalovens regler.

I sin endelige redegørelse fastholdt ombudsmanden at mest talte for at fastholde den opfattelse der var fremsat i den foreløbige redegørelse om at spørgsmålet skulle bedømmes efter persondatalovens regler. På grund af den tvivl der var skabt herom som følge af Datatilsynets udtalelse, valgte ombudsmanden at vurdere om videregivelsen også var berettiget efter bestemmelsen i forvaltningslovens § 28. Ombudsmanden mente at det var tilfældet, og kunne derfor ikke kritisere statsadvokatens videregivelse.

Ombudsmanden underrettede ”Udvalget om udveksling af oplysninger inden for den offentlige forvaltning” om sagen således at sagens problemstilling kan indgå i grundlaget for udvalgets arbejde.

(J.nr. 2006-2591-611).

Den 30. juni 2005 besluttede Statsadvokaten i X-by at indstille efterforskningen i en sag vedrørende politiassistent B. Statsadvokaten skrev således:

”Jeg har i dag i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2, besluttet at indstille efterforskningen i en sag, hvor De har været mistænkt for uberettiget videregivelse af fortrolige oplysninger til personer med tilknytning til det kriminelle miljø/rockermiljøet, fordi der ikke er rimelig formodning om, at et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige, er begået.

Mistanken mod Dem er opstået på baggrund af oplysninger fra navngivne personer om, at De mod betaling skulle have lækket fortrolige oplysninger. Efterforskningen har været koncentreret om at få afdækket, om der var hold i den rejste mistanke, eller om der var tale om rygter, der bevidst var plantet i miljøet for at skade konkrete polititjenestemænd. Jeg har endvidere lagt vægt på vigtigheden af at få afdækket, om De og andre politiansatte privat har plejet omgang med personer fra det kriminelle miljø, idet en sådan situation åbenbart indebærer en risiko for, at der videregives oplysninger.

Der er ikke i forbindelse med den af mig foretagne efterforskning fremkommet oplysninger, der støtter de pågældende vidners oplysninger.

De har i forbindelse med den rejste mistanke fået beskikket advokat (A) som forsvarer, og Retten i (X)-by har i medfør af retsplejelovens § 729c, ad flere gange truffet afgørelse om, at der skal ske begrænsning i advokat (A)'s adgang til aktindsigt. Vestre Landsret har stadfæstet disse kendelser. Advokat (A) har i øvrigt modtaget genparten af det øvrige efterforskningsmateriale, der vedrører mistanken mod Dem.

Sagen har været forelagt for Politiklagenævnet for Statsadvokaten i (X)-by. Nævnet har erklæret sig enig i afgørelsen.

I forbindelse med efterforskningen er der fremkommet oplysninger om Deres forhold til navngivne kvinder med tilknytning til rockermiljøet, ligesom der er blevet afdækket visse forhold omkring Deres private virksomhed med handel med møbler og hårde hvidevarer. Jeg har orienteret Politimesteren i (X)-by om disse forhold.

...”

I et brev ligeledes af 30. juni 2005 til Politimesteren i X-by (personligt) skrev statsadvokaten således:

”Jeg har nu, som det fremgår af vedlagte genpart af min underretningsskrivelse af dags dato til politiassistent (B) indstillet min efterforskning om lækage på Politigården i (X)-by.

Som det fremgår af min underretningsskrivelse er der ikke ved den foretagne efterforskning skabt en rimelig mistanke om, at politiassistenten har begået strafbart forhold ved uberettiget at videregive fortrolige oplysninger til rockermiljøet.

Efterforskningen blev iværksat på baggrund af oplysninger om, at en polititjenestemand fra (X)-by Politi videregav oplysninger til det kriminelle miljø. Efterforskningen har været koncentreret om at få afdækket, om der var hold i den rejste mistanke, eller om der var tale om rygter, der bevidst var plantet i miljøet for at skade konkrete polititjenestemænd. Jeg har endvidere i forbindelse med efterforskningen lagt vægt på at få afdækket, om politiansatte privat har plejet omgang med personer fra det kriminelle miljø, idet en sådan situation åbenbart indebærer en risiko for, at der videregives oplysninger.

Efterforskningen har været rettet især mod uropatruljens ansatte, hvilket skyldes den tætte kontakt ansatte i uropatruljen almindeligvis har til personer fra det kriminelle miljø.

På baggrund af den foretagne efterforskning er der ikke rettet mistanke mod andre ansatte ved (X)-by Politi.

I forbindelse med min efterforskning er der blevet afdækket visse forhold omkring uropatruljens arbejde, men der er ikke afdækket forhold, som jeg finder anledning til at kritisere.

Der er i forbindelse med efterforskningen fremkommet oplysninger om politiassistent (B)'s forhold til flere kvinder med nuværende eller tidligere tilknytning til rockermiljøet.

Flere af disse kvinder har været afhørt og har bekræftet, at de har haft et forhold til (B). En af kvinderne har oplyst, at hun i 2002 traf politiassistent (B) på en chatside på Internettet, og at de på et tidspunkt besluttede sig for at mødes. De kom sammen i ca. 1 år, men forholdet ebbede ud primo 2004. Den pågældende kvinde har et barn sammen med (C), der er kendt kriminel og med nær tilknytning til rockermiljøet.

Af indhentede teleoplysninger på politiassistent (B)'s telefoner fremgår, at der i perioden fra den 20. december 2003 til den 10. februar 2005 er konstateret ca. 1700 opkald til og fra den pågældende kvinde.

En anden af de kvinder, der angiveligt har stået i forhold til politiassistenten, har tidligere været nært knyttet til rockergruppen (Y)-miljøet og bor i dag sammen med en tidligere præsident og nu fuldgyldigt medlem af [en anden rockergruppe] i (X)-by. Kvinden har forklaret, at hun i ca. 8 måneder i 2001 var

kæreste med politiassistent (B), i hvilken forbindelse han skulle have været kaldt til en samtale med ledelsen på Politigården, idet ledelsen fandt, at forholdet til kvinden var kritisabelt.

Efterforskningen har endvidere afdækket forhold omkring politiassistent (B)'s private virksomhed med handel med hårde hvidevarer og møbler, herunder om der i den forbindelse er solgt varer til rockermiljøet.

Det er konstateret, at politiassistenten hos Rigspolitichefen er anført med bibeskæftigelse i form af handel med møbler og hårde hvidevarer. Bibeskæftigelsen sker via et af ham ejet anpartsselskab, (Y), og for regnskabsåret 2003 er der på baggrund af oplysninger fra Told og Skat konstateret en omsætning på ca. 7 millioner kr.

Det er endvidere konstateret, at politiassistent (B) har haft et tættere samarbejde med en ansat i et større (...) speditiønsfirma. En tidligere ansat i samme firma har oplyst, at han havde konstateret, at politiassistent (B) på et tidspunkt begyndte at komme i firmaet for at hente hårde hvidevarer, og den pågældende havde fået oplyst, at det drejede sig om beskadigede varer. Han havde fået den tanke, at nogle af skaderne var 'organiseret' på en eller anden måde.

I forbindelse med undersøgelserne omkring politiassistentens handelsfirma, er der endvidere fremkommet oplysninger om, at hårde hvidevarer herfra er havnet i (Y)' klubhus i (X)-by.

En person ved navn (D) har forklaret, at han blev kontaktet af (Y)-præsidenten, (E), der ønskede at købe billige hvidevarer via politiassistent (B). (D) kender politiassistent (B) blandt andet fordi, han er vicevært i et boligselskab, som (B) leverer hvidevarer til. (D) har endvidere oplyst, at han troede, at hvidevarerne var til (E) privat, hvorfor han ikke havde haft betænkeligheder ved at virke som mellemmand. Det var imidlertid kommet frem, at hvidevarerne var beregnet til rockerklubhuset, hvilket havde gjort politiassistenten meget ophidset.

Flere personer, der er blevet afhørt i forbindelse med sagen, har uafhængigt af hinanden oplyst, at de har kendskab til, at hvidevarer købt hos politiassistent (B) er havnet i rockerklubhuset.

I forbindelse med efterforskningen har der været foretaget en del afhøringer af personer fra det kriminelle miljø. I den forbindelse har såvel efterforskerne som jeg til stadighed været opmærksom på risikoen ved at efterforske i rockermiljøet, særligt med henblik på at undgå uden efterforskningsmæssig grund at komme til at videregive personlige oplysninger om konkrete polititjenestemænd. Efterforskningsforløbet vil blive grundigt evalueret.

..."

Den 21. juli 2005 rettede advokat A på vegne af politiassistent B henvendelse til statsadvokaten. I brevet bad advokaten bl.a. statsadvokaten oplyse på hvilken baggrund statsadvokaten havde orienteret Politimesteren i X-by om politiassistent B's "forhold til navngivne kvinder med tilknytning til rockermiljøet". Advokaten bad endvidere statsadvokaten oplyse hvad der var baggrunden for at statsadvokaten havde fundet anledning til at orientere politimesteren om politiassistentens "private virksomhed med handel med møbler og hårde hvidevarer". Efter politiassistentens opfattelse var der således i forbindelse med efterforskningen ikke noget sagligt belæg for denne orientering til politimesteren. Advokat A bad statsadvokaten om at fremsende en kopi af dennes redegørelse til politimesteren om det nævnte forhold.

I et svar til advokat A af 9. september 2005 der var vedlagt en genpart af statsadvokatens underretnings-skrivelse af 30. juni 2005 til Politimesteren i X-by, skrev statsadvokaten således:

"...

Min orientering til Politimesteren i (X)-by om forskellige forhold omkring Deres klient, som er fremkommet i forbindelse med efterforskningen, er sket af hensyn til politimesterens udøvelse af sin disciplinære myndighed, jf. herved retsplejelovens § 1020 a, stk. 2, jf. § 1019 j. I det omfang der måtte blive iværksat disciplinær forfølgning, vil Deres klient få mulighed for at fremkomme med sine synspunkter. Jeg vedlægger en genpart af min underretnings-skrivelse af 30. juni 2005 til Politimesteren i (X)-by."

Den 28. september 2005 skrev advokat A på ny til statsadvokaten. Efter advokatens opfattelse gav statsadvokatens henvisning til retsplejelovens § 1020 a, stk. 2, ikke hjemmel for orientering af Politimesteren i X-by da bestemmelsen alene anvendes når en person er afdød ved døden eller er kommet alvorligt til skade som følge af politiets indgriben, eller mens den pågældende var i politiets varetægt. Da det kun er § 1020 a, stk. 2, der henviser til § 1019 j, må det kunne slutes at statsadvokaten ikke skal underrette politimesteren i sager der – som den foreliggende – behandles efter § 1020 a, stk. 1. Sagen havde endvidere ikke været behandlet som en adfærdsklage efter reglerne i retsplejelovens kapitel 93 b, og advokaten bad på ny statsadvokaten oplyse med hvilken hjemmel statsadvokaten havde givet den stedfundne orientering til politimesteren. I relation hertil henviste advokaten bl.a. til statsadvokatens orientering om at politiassistent B angiveligt har haft et tættere samarbejde med en ansat i et større speditiønsfirma, og at statsadvokaten i den forbindelse fremkom med oplysninger der antydede at politiassistenten i den sammenhæng kunne være impliceret i ulovligheder. De nævnte oplysninger kunne således efter advokatens opfattelse have karakter af en mistænkeliggørelse af politiassistenten.

I et svar til advokat A af 28. oktober 2005 skrev statsadvokaten således:

”...

Underretningen til Politimesteren i (X)-by om min afgørelse er som tidligere oplyst sket med hjemmel i retsplejelovens § 1020 a, stk. 1, jf. § 1019 j, med henblik på politimesterens udøvelse af disciplinær myndighed.

Sagen har været efterforsket af mig som en straffesag med baggrund i mistanke om strafbart forhold, og jeg har i forbindelse med min afgørelse af sagen ligeledes vurderet om de oplysninger, der er fremkommet i forbindelse med efterforskningen kunne have betydning for en generel vurdering af Deres klients adfærd som polititjenestemand. Min undersøgelse er således ligeledes foretaget med hjemmel i retsplejelovens kap. 93 b, hvor hjemlen til underretning af politimesteren direkte fremgår.

Jeg indledte efterforskningen i sagen på baggrund af en henvendelse fra Politimesteren i (X)-by om, at der var mistanke om, at ansatte på politigården lakkede oplysninger til det kriminelle miljø. Sagen startede således ikke med en egentlig anmeldelse.

...”

Den 9. december 2005 klagede advokat A til Rigsadvokaten. Advokaten gjorde bl.a. gældende at fremgangsmåden i retsplejelovens kapitel 93 b ikke var fulgt, og at statsadvokatens henvisning hertil var sket for at tilvejebringe en hjemmel til at orientere Politimesteren i X-by som sket. Ud over hjemmelsproblematikken i relation til den stedfundne orientering til politimesteren bad advokat A Rigsadvokaten vurdere om det var berettiget at meddele politimesteren oplysningerne som sket. Advokaten henviste herved til at statsadvokaten bl.a. havde orienteret om ”at politiassistent (B) har haft et tættere samarbejde med en ansat i et større (...) speditiønsfirma”.

Den 5. april 2006 traf Rigsadvokaten afgørelse i sagen. Rigsadvokaten skrev således:

”...

Jeg har i anledning af Deres klage indhentet sagens akter samt en udtalelse fra statsadvokaten, der vedrørende spørgsmålet om hjemmel til at videregive oplysninger til politimesteren har bemærket, at hjemlen efter (statsadvokatens) opfattelse skal søges i retsplejelovens § 1020 a, jf. § 1019 j, idet efterforskningen har afdækket forhold af adfærdsmæssig karakter, og at disse kan have betydning for politimesterens udøvelse af sin disciplinære myndighed.

Min afgørelse i sagen:

Det fremgår af sagen, at statsadvokaten – udover at efterforske sagen som en straffesag – ligeledes har vurderet om de oplysninger, der er fremkommet i forbindelse med efterforskningen, kunne have betydning for en vurdering af Deres klients adfærd i tjenesten, jf. herved retsplejelovens kapitel 93 b og 93 c.

Jeg er enig med statsadvokaten i, at det var berettiget, at statsadvokaten underrettede politimesteren om sin afgørelse. Jeg har herved lagt vægt på de samme forhold som statsadvokaten.

Jeg kan i den forbindelse tilføje, at det siden etableringen af politiklagenævnssordningen også i straffesager [har] været fast praksis, at statsadvokaten orienterer politimesteren om afgørelsen i en straffesag. Forudsætningsvis fremgår det af forarbejderne til loven, Betænkning om behandlingen af klager over politipersonalet, nr. 1278/1994, side 155, at statsadvokaten må underrette politimesteren om, at der er en undersøgelse i gang vedrørende hans personale.

Det fremgår endvidere af forvaltningslovens § 28, at oplysninger om enkeltpersoners private forhold bl.a. kan videregives til en anden forvaltningsmyndighed, når videregivelsen sker til varetagelse af offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrundet hemmeligholdelse, herunder hensynet til den oplysningen angår.

Det fremgår af statsadvokatens afgørelse, at statsadvokaten ikke fandt anledning til at udtale kritik af Deres klient.

Der foreligger derfor ikke en pligt til at foretage partshøring efter forvaltningslovens § 19 om eventuelle nye oplysninger om faktiske forhold, som er til ugunst for parten, og som er af væsentlig betydning for sagens afgørelse, og som parten må antages ikke at være bekendt med.

Jeg finder således ikke grundlag for at kritisere statsadvokatens sagsbehandling.

...”

Den 8. august 2006 klagede advokat A til mig over Rigsadvokatens afgørelse. Advokaten skrev afslutningsvis at man samlet set måtte konkludere at både statsadvokatens og Rigsadvokatens henvisning til § 1020 a, stk. 2, åbenlyst ikke var korrekt, at henvisningen til retsplejelovens kapitel 93 b bar præg af efterrationalisering, samt at Rigsadvokatens henvisning til side 155 i betænkning nr. 1278/1994 omhandlede et andet tænkt scenario, nemlig statsadvokatmodellen uden kontrolorgan, og næppe hjemlede viderebringelse af oplysninger der var egnede til at mistænkeliggøre en polititjenestemand mod hvilken der ikke var fundet grundlag for påtale.

Den 12. august 2006 bad jeg Rigsadvokaten om en udtalelse i anledning af advokat A's klage. Jeg bad Rigsadvokaten om forinden at indhente en udtalelse fra Statsadvokaten i X-by.

I en udtalelse af 19. september 2006 henholdte Statsadvokaten i X-by sig til sine bemærkninger i afgørelsen af 28. oktober 2005 samt til Rigsadvokatens afgørelse af 5. april 2006. Statsadvokaten skrev videre:

”Det er således fortsat min opfattelse, at de oplysninger, der fremkom i forbindelse med min efterforskning af, om der var mistanke om strafbart forhold begået i tjenesten, tillige kan have betydning for politimesterens udøvelse af sin disciplinære myndighed, hvilket er tilfældet, uanset om der formelt har været indledt en adfærdsklageundersøgelse efter reglerne i retsplejelovens kapitel 93 b. En strafferetlig undersøgelse mod polititjenestemænd vil i sagens natur ofte indeholde elementer af adfærd, som det vil være relevant at orientere politimesteren om.

Efterforskningen i sagen blev foretaget med bistand af Rigspolitechefens Rejsehold og med hjemmel i retsplejelovens § 1020 a, stk. 1. Politimesteren i (X)-by var fra starten underrettet om efterforskningen, idet oplysningerne, der førte til, at der blev iværksat en efterforskning, netop kom fra Politimesteren i (X)-by.

Oplysningerne om, at politiassistent (B) har leveret hårde hvidevarer til rockerklubben (Y) samt oplysninger om politiassistentens forhold til navngivne kvinder med tilknytning til rockermiljøet, stammer oprindeligt fra Politimesteren i (X)-by, der har videregivet oplysninger herom fra en anden ansat til mig.

...”

I en udtalelse af 27. oktober 2006 til mig henholdt Rigsadvokaten sig til sin afgørelse af 5. april 2006 og henviste desuden til statsadvokatens afgørelse af 28. oktober 2005 samt til statsadvokatens seneste udtalelse. Rigsadvokaten skrev videre:

”Jeg finder således fortsat, at statsadvokaten var berettiget til at underrette Politimesteren i (X)-by om (statsadvokatens) afgørelse i sagen.

Som anført af statsadvokaten i (statsadvokatens) udtalelse af 19. september 2006, blev efterforskningen foretaget med bistand af Rigspolitiets Rejsehold og med hjemmel i retsplejelovens § 1020 a, stk. 1. Politimesteren var fra starten underrettet om efterforskningen, idet oplysningerne, der førte til, at der blev iværksat en efterforskning, kom fra politimesteren.

Statsadvokaten har endvidere anført, at oplysningerne om, at politiassistent (B) har leveret hårde hvidevarer til rockerklubben (Y) samt oplysninger om politiassistentens forhold til navngivne kvinder med tilknytning til rockermiljøet, oprindeligt hidrørte fra politimesteren, der har videregivet oplysninger herom fra en ansat til statsadvokaten.

Som anført af statsadvokaten, vil de oplysninger, der fremkommer i forbindelse med efterforskning af, om der var mistanke om strafbart forhold i tjenesten, tillige have betydning for politimesterens udøvelse af sin disciplinære myndighed, uanset om der formelt har været indledt en undersøgelse efter reglerne i retsplejelovens kapitel 93 b. En strafferetlig undersøgelse mod polititjenestemænd vil således ofte efter sagens natur indeholde elementer af adfærd, som det vil være relevant at orientere politimesteren om.

Som jeg anførte i min afgørelse af 5. april 2006, har det siden etableringen af politiklageordningen også i straffesager været fast praksis, at statsadvokaten orienterer politimesteren om afgørelsen i en straffesag, og det fremgår forudsætningsvis af forarbejderne til loven, at statsadvokaten må underrette politimesteren om, at der er en undersøgelse i gang vedrørende hans personale.

Endvidere fremgår det af forvaltningslovens § 28, at oplysninger om enkeltpersoners private forhold bl.a. kan videregives til en anden forvaltningsmyndighed, når videregivelse sker til varetagelse af offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrundet hemmeligholdelse, herunder hensynet til den oplysningen angår.

Endelig bemærkes, at ansættelsesmyndigheden i dette tilfælde Rigspolitichefen, altid orienteres om sagens afgørelse.

...”

Den 29. november 2006 sendte jeg myndighedernes udtalelser til advokat A med henblik på at modtage eventuelle bemærkninger.

I en udtalelse af 19. december 2006 skrev advokat A bl.a. at politiassistent B's forhold har været efterforsket/undersøgt i hvert fald over 2 omgange, og at der ikke i den forbindelse er fremkommet oplysninger eller forhold der har medført strafferetlige eller disciplinære reaktioner over for ham. Efter advokatens opfattelse var den i sagen omhandlede orientering af politimesteren sket uden hjemmel, ligesom meddelelsen heraf savnede ethvert sagligt grundlag. Advokaten omtalte rygterne om at politiassistent B havde leveret hårde hvidevarer til rockerklubben (Y), og at politiassistenten skulle have et forhold til navngivne kvinder med tilknytning til rockermiljøet, og i relation til selve efterforskningen forekom det advokaten påfaldende at statsadvokaten ikke indkaldte politiassistenten så han kunne forholde sig til og imødegå de nævnte rygter, ligesom det forekom advokaten påfaldende at politiassistentens foresatte ligeledes ikke havde været afhørt.

Den 4. januar 2007 bad jeg Rigsadvokaten og statsadvokaten om eventuelle bemærkninger til advokat A's udtalelse.

Den 31. maj 2007 afgav jeg en foreløbig redegørelse i sagen. Heraf fremgik følgende:

”Ombudsmandens foreløbige udtalelse

Statsadvokatens efterforskning af sagen blev foretaget med bistand fra Rigspolitechefens Rejsehold og med hjemmel i retsplejelovens § 1020 a, stk. 1. Bestemmelsen der er indeholdt i retsplejelovens kapitel 93 c om straffesager mod politipersonale, fastsætter at statsadvokaten efter anmeldelse eller af egen drift iværksætter efterforskning når der er rimelig formodning om at politipersonale i tjenesten har begået et strafbart forhold som forfølges af det offentlige.

Efter min opfattelse vil oplysninger der fremkommer i forbindelse med en efterforskning fra statsadvokatens side i anledning af mistanke om strafbart forhold i tjenesten, kunne have betydning for bl.a. politimesterens (nu politidirektørens) udøvelse af sin disciplinære myndighed. Dette må være tilfældet uanset om der tillige har været iværksat en undersøgelse efter bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 93 b – de såkaldte adfærdsklager.

De lovbestemmelser i retsplejeloven som statsadvokaten og Rigsadvokaten har henvist til, giver efter min opfattelse ikke hjemmel til den skete videregivelse af oplysninger.

Hvorvidt det var berettiget af statsadvokaten at videregive oplysningerne, må herefter i stedet vurderes efter de almindelige bestemmelser om tavshedspligt og videregivelse af fortrolige oplysninger.

Almindelige bestemmelser om tavshedspligt for forvaltningens ansatte findes i straffelovens §§ 152 ff og forvaltningslovens §§ 27 ff. Efter straffelovens § 152, stk. 3, anses en oplysning for at være fortrolig når den ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som sådan, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser. Bestemmelserne i forvaltningslovens §§ 27 ff indeholder mere detaljerede bestemmelser om tavshedspligten end bestemmelserne i straffeloven. Jeg henviser bl.a. til John Vogter, Forvaltningsloven med kommentarer, 3. udgave (2001), s. 481 ff.

Forvaltningslovens (lov nr. 572 af 19. december 1985 som senest ændret ved lov nr. 215 af 31. marts 2004) § 27, stk. 1, lyder således:

§ 27. Den, der virker inden for den offentlige forvaltning, har tavshedspligt, jfr. borgerlig straffelov § 152 og §§ 152 c-152 f, når en oplysning ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som fortrolig, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, herunder navnlig til:

- 1) statens sikkerhed eller rigets forsvar,
- 2) rigets udenrigspolitiske eller udenrigsøkonomiske interesser, herunder forholdet til fremmede magter eller mellemfolkelige institutioner,
- 3) forebyggelse, efterforskning og forfølgning af lovovertrædelser samt straffuldbyrkelse og beskyttelse af sigtede, vidner eller andre i sager om strafferetlig eller disciplinær forfølgning,
- 4) gennemførelse af offentlig kontrol-, regulerings- eller planlægningsvirksomhed eller af påtænkte foranstaltninger i henhold til skatte- og afgiftslovgivningen,
- 5) det offentliges økonomiske interesser, herunder udførelsen af det offentliges forretningsvirksomhed,
- 6) enkeltpersoners eller private selskabers eller foreningers interesse i at beskytte oplysninger om deres personlige eller interne, herunder økonomiske, forhold, eller
- 7) enkeltpersoners eller private selskabers eller foreningers økonomiske interesse i at beskytte oplysninger om tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsforhold.'

Forvaltningslovens § 28 regulerer i hvilke tilfælde en forvaltningsmyndighed må videregive fortrolige oplysninger til en anden forvaltningsmyndighed.

For myndigheders udveksling af fortrolige personoplysninger som er omfattet af persondataloven, anses bestemmelserne i forvaltningslovens § 28 for at være fortrængt af persondatalovens (lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger) behandlingsregler, se bl.a. Lov om behandling af personoplysninger med kommentarer af Kristian Korfits Nielsen og Henrik Waaben, 2001, s. 483 f, med

omtale af lovens forarbejder. Udveksling af oplysninger mellem myndigheder anses utvivlsomt for at være en 'behandling' i persondatalovens forstand.

I den foreliggende sag er der tale om edb-behandlede personoplysninger og dermed oplysninger omfattet af persondataloven, hvorfor det er denne lov der finder anvendelse.

De videregivne oplysninger til politimesteren vedrørte politiassistent (B)'s forhold til flere navngivne kvinder med nuværende eller tidligere tilknytning til rockermiljøet. Der er tale om følsomme personoplysninger om seksuelle forhold omfattet af persondatalovens § 7, stk. 1.

Videregivelse af oplysninger om seksuelle forhold kan bl.a. ske når videregivelsen er nødvendig for at et retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares, jf. persondatalovens § 7, stk. 2, nr. 4, sammenholdt med § 7, stk. 1. Bestemmelsen i § 7, stk. 2, nr. 4, omfatter efter forarbejderne bl.a. 'offentlige myndigheds behandling af oplysninger som led i myndighedsudøvelse', jf. Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, s. 4070 f.

For så vidt angår de videregivne oplysninger vedrørende politiassistent (B)'s private virksomhed med handel med møbler og hårde hvidevarer, er jeg enig med advokat (A) i at disse kan opfattes som en mistænkeliggørelse af politiassistenten. Der ses derfor at være tale om følsomme personoplysninger om strafbare forhold omfattet af persondatalovens § 8, stk. 1.

Oplysninger om strafbare forhold kan bl.a. videregives hvis videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en myndigheds virksomhed eller påkrævet for en afgørelse som myndigheden skal træffe, jf. persondatalovens § 8, stk. 2, nr. 3, sammenholdt med § 8, stk. 1.

Persondatalovens begrænsninger for videregivelse af de i sagen omhandlede oplysninger er således mere beskedne end den tilsvarende regel i forvaltningslovens § 28, stk. 2, nr. 3 – den såkaldte værdispringsregel – som Rigsadvokaten har henvist til. For så vidt svarer bestemmelserne i persondataloven i det væsentlige til de tilsvarende bestemmelser i forvaltningslovens § 28, stk. 3, om en myndigheds videregivelse af 'andre fortrolige' oplysninger til en anden myndighed.

Statsadvokaten har oplyst at oplysningerne om politiassistent (B)'s forhold til navngivne kvinder med tilknytning til rockermiljøet samt oplysninger om at politiassistenten har leveret hårde hvidevarer til rockerklubben (Y), oprindeligt stammer fra Politimesteren i (X)-by.

Jeg har gennemgået sagens akter. Det er korrekt at Politimesteren i (X)-by har meddelt statsadvokaten at der var oplysninger der indikerede at politiassistent (B) havde leveret hårde hvidevarer til (Y)'s klubhus, og at politiassistenten havde haft forhold til navngivne kvinder med tæt tilknytning til rockermiljøet.

Allerede på den baggrund mener jeg det var berettiget at statsadvokaten videregav oplysninger til politimesteren om hvad efterforskningen havde afdækket i relation til de modtagne oplysninger.

Statsadvokaten videregav imidlertid også oplysninger der ikke snævert knyttede sig til de oprindeligt modtagne oplysninger fra politimesteren, men som dog havde tilknytning hertil. Således videregav statsadvokaten bl.a. oplysninger om at det er konstateret at politiassistent (B) hos Rigspolitichefen er anført med bibeskæftigelse i form af handel med møbler og hårde hvidevarer, og at det er konstateret at han har haft et tættere samarbejde med en ansat i et større speditiønsfirma.

Decorumkravet er for tjenestemænd beskrevet i tjenestemandslovens § 10 hvorefter tjenestemanden samvittighedsfuldt skal overholde de regler der gælder for hans tjeneste og såvel i som uden for tjenesten vise sig værdig til den agtelse og tillid som stillingen kræver. Værdighedskravet beror særligt på stillingens art og indhold, men det er vanskeligt nærmere at fastlægge bestemmelsens anvendelsesområde. For så vidt angår tillidshensynet, er reglerne om decorum nært beslægtet med bl.a. de almindelige krav til de ansatte om at optræde på en måde der så vidt muligt styrker tillidsforholdet til borgerne. Se Kaj Larsen mfl., Forvaltningsret, 2. udgave (2002), s. 195 f.

Efter min opfattelse må der bl.a. på grund af den særlige stilling og den almindelige respekt og tillid der knytter sig til stillingen som polititjenestemand, stilles høje decorumkrav til denne personalegruppe.

Sammenfattende er det min foreløbige opfattelse at jeg ikke har grundlag for at kritisere Statsadvokaten i (X)-by's videregivelse af de i sagen omhandlede oplysninger til Politimesteren i (X)-by.

Under hensyn til at jeg har vurderet sagen på et andet retsgrundlag end statsadvokaten og Rigsadvokaten – nemlig efter persondataloven – har jeg anset det for mest korrekt at afgive udtalelsen i foreløbig form således at advokat (A), statsadvokaten og Rigsadvokaten samt Datatilsynet der administrerer loven, kan få lejlighed til at kommentere det jeg har anført, inden jeg afgiver den endelige udtalelse.”

Med brev af 26. juni 2007 sendte advokat A skriftlige indlæg fra henholdsvis politiassistent B og formanden for (...) Politiforening. Advokaten oplyste samtidig at han allerede i sit brev af 8. august 2006 til mig havde redegjort for sine juridiske overvejelser.

Datatilsynet afgav en udtalelse i sagen den 2. juli 2007. Af udtalelsen fremgik følgende:

’1. Det fremgår af sagen, at oplysningerne om politiassistentens private forhold blev fremsendt fra en statsadvokat til en politimester ved brev af 30. juni 2005.

Persondataloven gælder ifølge lovens § 1, stk. 1, for behandling af personoplysninger, som helt eller delvis foretages ved hjælp af elektronisk databehandling, og for ikke-elektronisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register.

Ifølge lovens § 3, nr. 3, skal der ved ’et register’ forstås enhver struktureret samling af personoplysninger, der er tilgængelig efter bestemte kriterier, hvad enten denne samling er placeret centralt, decentralt eller er fordelt på et funktionsbestemt eller geografisk grundlag.

Af forarbejderne til bestemmelsen fremgår, at manuelle registre, såsom fortegnelser, kartotekskasser, journalkortsystemer og andre samlinger af manuelt materiale, som opbevares struktureret efter bestemte kriterier vedrørende personer for at lette adgangen til de indeholdte personoplysninger er omfattet af bestemmelsens registerbegreb. Derimod er manuelle akter, som indgår i den dataansvarliges konkrete sagsbehandling, mapper med sagsakter eller samlinger af sådanne mapper, ikke omfattet af registerbegrebet.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne til lovens § 1, stk. 1, at uden for lovens almindelige anvendelsesområde falder manuel behandling af oplysninger, der ikke er eller vil blive indeholdt i et register. I det omfang behandling af personoplysninger sker såvel elektronisk som manuelt, f.eks. ved at der sker elektronisk journalisering og sagsstyring af en manuel sag, vil den behandling, som knytter sig til den manuelle sag, således ikke være omfattet af loven. Derimod vil den elektroniske journalisering og sagsstyring være omfattet.

På baggrund af de oplysninger, som Datatilsynet har fået tilsendt i sagen, har det ikke været tilsynet muligt at fastslå, hvorvidt videregivelsen fra en statsadvokat til en politimester er omfattet af persondataloven.

Datatilsynet kan oplyse, at tilsynet i lignende sager har tilkendegivet, at et dokument, som er udarbejdet i et tekstbehandlingsprogram og efterfølgende printet ud og sendt med almindelig post, ikke er omfattet af persondataloven anvendelsesområde, jf. § 1, stk. 1. Tilsynet har således betragtet fremsendelse af oplysninger i et brev som videregivelse fra en manuel sag.

I de pågældende sager har Datatilsynet lagt vægt på, at sagen ikke var digital, og at den dataansvarlige ikke opbevarede dokumentet i et elektronisk dokument-håndteringssystem.

Hvis der i den aktuelle sag er tale om videregivelse fra en manuel sag hos den pågældende statsadvokat, er det Datatilsynets umiddelbare vurdering, at videregivelsen ikke er omfattet af persondataloven og derfor skal vurderes efter de forvaltningsretlige regler.

Hvis der både forefindes en elektronisk og en manuel sag hos statsadvokaten, er det efter Datatilsynets opfattelse afgørende, hvorledes videregivelsen er sket. Er der fremsendt et manuelt brev, vil det efter Datatilsynets umiddelbare opfattelse indebære, at videregivelsen må siges at være sket fra den manuelle

sag og falde uden for persondataloven. Hvis videregivelsen er sket med elektronisk post vil den derimod være omfattet af persondataloven.

Hvis der hos den omhandlede statsadvokat sker fuldelektronisk sagshåndtering, således at der ikke findes en manuel sag, vil persondataloven finde anvendelse.

2. I sin foreløbige udtalelse har Folketingets Ombudsmand endvidere behandlet spørgsmålet om mulighederne for at videregive oplysninger om seksuelle forhold i medfør af persondataloven § 7 og strafbare forhold i henhold til persondatalovens § 8.

Datatilsynet skal i tilknytning hertil oplyse, at oplysninger om seksuelle forhold ifølge persondatalovens § 7, stk. 1, som udgangspunkt ikke må videregives.

Forbudet i § 7, stk. 1, gælder bl.a. ikke, hvis behandlingen af oplysninger er nødvendig for, at et retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares, jf. § 7, stk. 2, nr. 4. Bestemmelsen i § 7, stk. 2, nr. 4, omfatter efter forarbejderne bl.a. 'offentlige myndigheders behandling af oplysninger som led i myndighedsudøvelse'.

For så vidt angår oplysninger om bl.a. strafbare forhold indeholder persondatalovens § 8, stk. 2, regler om offentlige myndigheders videregivelse. Oplysningerne kan endvidere videregives, hvis en af betingelserne i § 7 er opfyldt, jf. § 8, stk. 6.

Af § 8, stk. 2, fremgår:

'Stk. 2. De i stk. 1 nævnte oplysninger må ikke videregives. Videregivelse kan dog ske, hvis

- 1) den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til videregivelsen,
- 2) videregivelsen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrundes hemmeligholdelse, herunder hensynet til den, oplysningen angår,
- 3) videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en myndigheds virksomhed eller påkrævet for en afgørelse, som myndigheden skal træffe, eller
- 4) videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en persons eller virksomheds opgaver for det offentlige.'

Af forarbejderne til persondatalovens § 8 fremgår bl.a., at bestemmelserne i § 8 'skal administreres således, at den behandling (registrering og videregivelse), der kan finde sted efter § 7, også kan finde sted efter § 8. Det bemærkes i den forbindelse, at lovforslaget bygger på den forudsætning, at (også) reglerne i § 7 så vidt muligt skal administreres i overensstemmelse med den gældende registerlovgivning'.

I lov om offentlige myndigheders regler i § 21, stk. 1 og 2, om videregivelse af følsomme oplysninger til andre myndigheder var fastsat følgende:

'§ 21. Registrerede oplysninger som nævnt i § 9, stk. 2, må ikke videregives til anden offentlig myndighed.

Stk. 2. Videregivelse af de i stk. 1 nævnte oplysninger kan dog ske, når

- 1) den, oplysningen angår, har givet samtykke,
- 2) det følger af lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov, at oplysningen skal videregives,
- 3) videregivelsen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrundes hemmeligholdelse, herunder hensynet til den, oplysningen angår,
- 4) videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en myndigheds virksomhed eller påkrævet for en afgørelse, som myndigheden skal træffe, eller
- 5) videregivelsen er nødvendig for udførelsen af videnskabelige eller statistiske undersøgelser af væsentlig samfundsmæssig betydning.'

Lov om offentlige myndigheders registre § 21, stk. 3, der tidligere regulerede offentlige myndigheders adgang til at videregive ikke-følsomme oplysninger til andre offentlige myndigheder, havde følgende indhold:

’Andre registrerede oplysninger må ud over de i stk. 2 nævnte tilfælde kun videregives til en offentlig myndighed, når oplysningerne i forvejen er offentligt tilgængelige, eller når det må antages, at oplysningen vil være af væsentlig betydning for myndighedens virksomhed eller for en afgørelse, myndigheden skal træffe, jf. dog § 9, stk. 1, 2. pkt.’

Datatilsynet skal bemærke, at offentlige myndigheders videregivelse af personoplysninger, der ikke er af følsom karakter, i persondataloven er reguleret af bestemmelserne i § 6, stk. 1, nr. 1-7. Efter persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 6, må der ske videregivelse, når videregivelsen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave, der henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige eller en tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, har faet pålagt. I forhold til denne regel er det ikke afgørende, om det er den afgivende eller modtagende myndigheds behov, der begrunder nødvendigheden.

Efter Datatilsynets umiddelbare opfattelse svarer videregivelsesadgangen efter persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 6, i vidt omfang til muligheden for efter forvaltningslovens § 28, stk. 3, at videregive ’andre fortrolige’ oplysninger til en anden myndighed. Datatilsynet lægger herved vægt på, at reglen om videregivelse af ikke følsomme oplysninger i lov om offentlige myndigheders registre indeholdt en formulering meget lig forvaltningslovens § 28, stk. 3.

For så vidt angår videregivelse af følsomme oplysninger er det sammenfattende Datatilsynets umiddelbare vurdering,

- at videregivelsesadgangen efter såvel § 7 som § 8 skal ses i lyset af mulighederne for at videregive efter lov om offentlige myndigheders registre,

- at i relation til såvel bestemmelsen i § 8, stk. 2, nr. 3, som § 7, stk. 2, nr. 4, vil såvel den afgivende som den modtagende myndigheds behov kunne begrunde nødvendigheden af en videregivelse. I den henseende giver persondataloven således en videre adgang til videregivelse end forvaltningsloven,

- at videregivelsesadgangen for følsomme oplysninger omfattet af persondatalovens §§ 7 og 8 er snævrere end videregivelsesadgangen efter bestemmelsen i forvaltningslovens § 28, stk. 3.

3. Datatilsynet er umiddelbart enig i den konklusion med hensyn til videregivelsens berettigelse, som Folketingets Ombudsmand har anført i sin foreløbige udtalelse.

Datatilsynet må forbeholde sig sin endelige stillingtagen i tilfælde af, at sagen forelægges tilsynet til konkret afgørelse.”

Den 6. juli 2007 sendte jeg Datatilsynets udtalelse til henholdsvis Statsadvokaten for X-by og til Rigsadvokaten sådan at den kunne indgå i grundlaget for deres bemærkninger.

Med brev af 17. september 2007 modtog jeg en udtalelse fra Rigsadvokaten vedlagt udtalelser fra statsadvokaten af 22. juni 2007 og 23. august 2007.

Statsadvokaten henholdt sig i udtalelse af 22. juni 2007 til de trufne afgørelser og anførte desuden følgende:

”Jeg skal dog supplerende til det af Folketingets Ombudsmand anførte i dennes foreløbige udtalelse af 31. maj 2007 anføre bemærke, at min videregivelse af oplysninger til Politimesteren i (X)-by om forhold vedrørende politiassistent (B), der var tilvejebragt i forbindelse med efterforskningen af, om han havde videregivet fortrolige oplysninger, efter min opfattelse også har været berettiget, selv om videregivelsen af personoplysningerne ikke måtte anses for omfattet af persondatalovens anvendelsesområde.

Jeg skal i den forbindelse henvise til, at videregivelsen som tidligere oplyst er begrundet i hensynet til politimesterens udøvelse af sin disciplinære myndighed, idet jeg fandt, at det ikke kunne udelukkes, at de oplysninger, efterforskningen mod politiassistent (B) havde tilvejebragt, kunne have betydning

herfor. Jeg har således alene videregivet oplysningerne, og ikke en vurdering af, om – og i hvilket omfang – oplysningerne efter min opfattelse kunne være belastende ved vurderingen af, om politiassistent (B) fortsat levede op til tjenestemandslovens decorumkrav, da dette ikke henhører under min kompetence.

Oplysningen om politiassistent (B)'s forhold til flere navngivne kvinder inden for rockerkredse er således givet til politimesteren af hensyn til dennes eventuelle videre foranstaltning til vurderingen af, om politiassistenten fortsat levede op til decorumkravet i tjenestemandslovens § 10. Videregivelsen af oplysninger af denne karakter har efter min opfattelse endvidere hjemmel i forvaltningslovens § 28, stk. 2, nr. 3, da hensynet til den almene tillid til dansk politi og de deri ansatte polititjenestemænd klart overstiger den pågældendes egen interesse i hemmeligholdelse.

For så vidt angår oplysningerne om politiassistent (B)'s forhold vedrørende den private bibeskæftigelsesvirksomhed med handel med møbler og hårde hvidevarer er disse – ud over det oven for anførte – videregivet til politimesteren til dennes eventuelle videre foranstaltning til vurderingen af, om bibeskæftigelsen fortsat var i overensstemmelse med tjenestemandslovens § 17, der som bekendt indeholder det samme krav til opretholdelsen af den pågældendes nødvendige tillid og agtelse, som der for polititjenestemænd naturligvis stilles ganske store krav til. Det er således efter Rigspolitichefens Kundgørelse nr. 7 politimesteren (nu politidirektøren), der efter pkt. 10 kan påbyde den pågældende at ophøre med sin bibeskæftigelse, hvis den skønnes at være uforenelig med stillingen, således som dette overordnet set er defineret i pkt. 4. I den forbindelse har Folketingets Ombudsmand tidligere udtalt, at også en hypotetisk interessekonflikt kan medføre, at bibeskæftigelse er uforeneligt med stillingen. Således er videregivelse af oplysninger af denne karakter efter min opfattelse tillige hjemlet i forvaltningslovens § 28, stk. 3.

Efter min opfattelse vil videregivelse af oplysninger i de nævnte situationer som nævnt indledningsvis endvidere være berettiget, selv om persondataloven ikke fandt anvendelse, idet det meget vel kunne være tænkeligt, at såvel tilgangen af informationer som videregivelsen heraf fandt sted på en sådan måde, at personoplysningerne blev behandlet uden hjælp af elektronisk databehandling. Den legitime videregivelse vil også i disse situationer være begrundet i hensynet til beskyttelsen af agtelsen og tilliden til institutionen Dansk Politi, der vil veje langt tungere end hensynet til den enkelte ansattes interesse i hemmeligholdelse af private forhold.”

Af udtalelsen af 23. august 2007 fremgår følgende:

”Tilbagesendes *Rigsadvokaten* idet jeg fortsat kan henholde mig til min tidligere udtalelse af 22. juni 2007, der også redegør for min opfattelse af hjemmelsgrundlaget for videregivelsen af de pågældende oplysninger i tilfælde af, at persondataloven ikke finder anvendelse.

Jeg kan om den konkrete videregivelse anføre, at denne fandt sted ved afsendelse af et brev med almindelig post til politimester (...) den 30. juni 2005. Jeg vedlægger for god ordens skyld kopi heraf.

Selve sagen, hvorfra der blev videregivet oplysninger, forefindes i en manuel sag. Selve det omhandlede brev findes desuden i et elektronisk dokumenthåndterings- og journaliseringssystem. Der vedlægges kopi af skærmpoint vedrørende dokumentet.”

Rigsadvokaten henholdt sig i sin udtalelse til de trufne afgørelser og anførte desuden at han var enig i at statsadvokatens videregivelse af oplysninger til Politimesteren i X-by om forhold vedrørende politiassistent B også var berettiget selv om videregivelse af personoplysningerne ikke måtte anses for omfattet af persondataloven.

Advokat A har ikke haft yderligere bemærkninger til sagen.

Ombudsmandens endelige redegørelse

”1. Afgrænsningen mellem persondataloven og forvaltningsloven

I min foreløbige redegørelse af 31. maj 2007 anførte jeg at bestemmelserne i forvaltningslovens § 28 for myndighedernes udveksling af fortrolige oplysninger der er omfattet af persondataloven, anses for at være fortrængt af persondatalovens behandlingsregler. Jeg henviste i den forbindelse til Kristian Korfits

Nielsen og Henrik Waaben, Lov om personoplysninger med kommentarer (2001), s. 483 f, med omtale af lovens forarbejder.

Jeg lagde til grund at der i sagen var tale om videregivelse af edb-behandlede personoplysninger, og at oplysningerne dermed var omfattet af persondataloven. Ved vurderingen af om videregivelsen var berettiget, var det derfor persondataloven der fandt anvendelse.

Af Datatilsynets udtalelse af 2. juli 2007 fremgår at det ikke på baggrund af de oplysninger som Datatilsynet har fået tilsendt, har været muligt for Datatilsynet at fastslå hvorvidt videregivelsen fra statsadvokaten til politimesteren var omfattet af persondatalovens regler.

Hvis der i den aktuelle sag både findes en elektronisk og en manuel sag hos statsadvokaten, er det efter Datatilsynets opfattelse afgørende hvorledes videregivelsen er sket. Er der fremsendt et manuelt brev, vil det efter Datatilsynets opfattelse indebære at videregivelsen må siges at være sket fra den manuelle sag og derfor vil falde uden for persondataloven. Hvis videregivelsen er sket med elektronisk post, vil den derimod være omfattet af persondataloven.

Det fremgår af statsadvokatens udtalelse af 23. august 2007 at den konkrete videregivelse fandt sted med almindelig post til politimesteren. Selve sagen hvorfra der blev videregivet oplysninger, findes i en manuel sag. Selve det omhandlede brev findes desuden i et elektronisk dokumenthåndterings- og journaliseringssystem. Statsadvokaten har vedlagt et skærmpoint vedrørende dokumentet. Dokumentet er benævnt 'Underretning til PM'.

Når disse oplysninger fra statsadvokaten sammenholdes med det som Datatilsynet har anført i sin udtalelse, må jeg lægge til grund at det ville være Datatilsynets opfattelse at videregivelsen – da den skete manuelt – falder uden for persondataloven, og at spørgsmålet derfor må bedømmes efter reglerne i forvaltningsloven.

Ved min vurdering af spørgsmålet om hvorvidt spørgsmålet om videregivelsen skulle bedømmes efter persondataloven eller forvaltningsloven, lagde jeg i forbindelse med min foreløbige redegørelse bl.a. vægt på ordlyden af bestemmelsen i persondatalovens § 1, stk. 1, hvorefter loven gælder for behandling af personoplysninger som *helt eller delvis* behandles ved hjælp af elektronisk databehandling. Jeg lagde også vægt på det som er anført i Kristian Korfits Nielsen og Henrik Waaben, Lov om behandling af personoplysninger med kommentarer (2001), s. 484, og pkt. 2.2 i Justitsministeriets vejledning nr. 9858 af 12. november 2003 om offentlige myndigheders udveksling af personoplysninger som led i den koordinerede myndighedsindsats over for rockeres kriminalitet

Af Kristian Korfits Nielsen og Henrik Waaben, Lov om behandling af personoplysninger med kommentarer (2001), s. 484, fremgår følgende:

'Hvis der er tale om videregivelse af oplysninger, der er undergivet edb-mæssig sagsbehandling, og som også indgår i en manuel sag, synes det mere tvivlsomt, efter hvilket regelsæt berettigelsen af videregivelsen skal bedømmes. For disse typiske 'blandingssager' må retstillingen dog antages at være den, at videregivelsen skal vurderes ud fra persondatalovens behandlingsregler, hvis den pågældende forvaltningsmyndighed (sagsbehandler) anvender oplysninger fra sit edb-system. Omvendt vil forvaltningslovens videregivelsesregler finde anvendelse, hvis oplysningerne kommer fra en manuel papirsag. Dette vil bl.a. kunne være tilfældet, hvor oplysninger, som er eller har været undergivet edb-mæssig sagsbehandling, efterfølgende indgår i en manuel sag og her gøres til genstand for administrativ sagsbehandling med henblik på f.eks. at træffe afgørelse i sagen. Derimod vil der ikke være tale om en videregivelse, der skal bedømmes efter forvaltningslovens regelsæt, hvis oplysningerne i et edb-system printes ud på papir med henblik på videregivelse. Om der er tale om forvaltningsmyndigheders edb-mæssige eller manuelle behandling af personoplysninger, må naturligvis i den sidste ende bero på den konkrete situation.'

Af pkt. 2.2. i Justitsministeriets vejledning nr. 9858 af 12. november 2003 fremgår bl.a. følgende generelle bemærkninger om afgrænsningen mellem forvaltningsloven og persondataloven:

'I 'blandede' tilfælde, hvor en personoplysning både behandles elektronisk og indgår i en manuel sag eller i øvrigt behandles manuelt, reguleres videregivelsen af persondatalovens regler, hvis de oplysninger, som videregives, stammer fra den videregivende myndigheds edb-system – f.eks. hvis edb-lagrede oplysninger printes ud med henblik på videregivelse af printet, eller personoplysninger videregives mundtligt (herunder telefonisk) direkte fra computerskærmen.'

Endelig kan henvises til Kaj Larsen, mfl., Forvaltningsret, 2. udgave (2002), s. 462.

På baggrund heraf mener jeg at mest taler for at fastholde den opfattelse som jeg fremsatte i min foreløbige redegørelse om at en situation som den foreliggende, hvor et brev er skrevet på edb og printet ud med henblik på (manuel) videregivelse, må bedømmes efter persondatalovens regler.

Som følge af den tvivl der på baggrund af Datatilsynets udtalelse er skabt herom, har jeg imidlertid valgt at vurdere om videregivelsen også måtte anses for berettiget efter bestemmelsen i forvaltningslovens § 28.

Samtidig har jeg dog underrettet Udvalget om udveksling af oplysninger inden for den offentlige forvaltning om sagen således at sagens problemstilling kan indgå i grundlaget for udvalgets arbejde. Udvalget er nedsat af Justitsministeriet den 22. oktober 2007 og skal bl.a. overveje og udarbejde forslag til hvordan reglerne om udveksling af oplysninger i den offentlige forvaltning i henholdsvis persondataloven og forvaltningsloven kan ændres, så der i videst muligt omfang gælder samme adgang til udveksling af oplysninger uafhængigt af på hvilken måde udvekslingen sker, herunder om det sker elektronisk eller manuelt.

2. Var videregivelsen berettiget efter bestemmelsen i forvaltningslovens § 28?

Bestemmelsen i forvaltningslovens § 28, stk. 1-3, har følgende ordlyd:

'§ 28. Oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold, herunder oplysninger om race, religion og hudfarve, om politiske, foreningsmæssige, seksuelle og strafbare forhold samt oplysninger om helbredsforhold, væsentlige sociale problemer og misbrug af nydelsesmidler og lignende, må ikke videregives til en anden forvaltningsmyndighed.

Stk. 2. Videregivelse af de i stk. 1 nævnte oplysninger kan dog ske, når

- 1) den, oplysningen angår, har givet samtykke,
- 2) det følger af lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov, at oplysningen skal videregives,
- 3) videregivelsen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrundet hemmeligholdelse, herunder hensynet til den, oplysningen angår, eller
- 4) videregivelsen er et nødvendigt led i sagens behandling eller er nødvendig for, at en myndighed kan gennemføre tilsyns- eller kontrolopgaver.

Stk. 3. Andre fortrolige oplysninger må ud over de i stk. 2 nævnte tilfælde kun videregives til en anden forvaltningsmyndighed, når det må antages, at oplysningen vil være af væsentlig betydning for myndighedens virksomhed eller for en afgørelse, myndigheden skal træffe.'

I min foreløbige redegørelse lagde jeg til grund at de videregivne oplysninger vedrørende politiassistent (B)'s forhold til navngivne kvinder med nuværende eller tidligere tilknytning til rockermiljøet var følsomme personoplysninger om seksuelle forhold. Jeg lagde ligeledes til grund at de videregivne oplysninger om politiassistent (B)'s private virksomhed med handel med møbler og hårde hvidevarer kunne opfattes som en mistænkeliggørelse af politiassistenten, og at der dermed var tale om følsomme personoplysninger om strafbare forhold.

I forhold til § 28 i forvaltningsloven må jeg derfor også lægge til grund at der i begge tilfælde er tale om oplysninger om rent private forhold omfattet af bestemmelsens stk. 1. Udgangspunktet er derfor at oplysningerne ikke kunne videregives uden samtykke, jf. stk. 2.

I min foreløbige redegørelse anførte jeg at det var korrekt at politimesteren havde meddelt statsadvokaten at der var oplysninger der indikerede at politiassistent (B) havde leveret hårde viderevarer til (Y)'s klubhus, og at politiassistenten havde haft forhold til navngivne kvinder med tæt tilknytning til rockermiljøet. Allerede på den baggrund mente jeg at det var berettiget at statsadvokaten videregav oplysninger til politimesteren om hvad efterforskningen havde afdækket i relation til de modtagne oplysninger. Dette synspunkt må jeg fastholde, også når spørgsmålet vurderes efter bestemmelsen i forvaltningslovens § 28.

Den følgende vurdering angår således de oplysninger der ikke snævert knyttede sig til de oprindeligt modtagne oplysninger fra politimesteren, men som dog havde tilknytning hertil, bl.a. oplysningen om at det var konstateret at politiassistent (B) hos Rigspolitechefen var anført med bibeskæftigelse i form af handel med møbler og hårde hvidevarer, og at det var konstateret at han havde haft et tættere samarbejde med en ansat i et større (...) speditiønsfirma.

Videregivelse af oplysninger om rent private forhold kan bl.a. ske hvis videregivelsen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser der klart overstiger hensynet til de interesser der begrunder hemmeligholdelse, herunder hensynet til den som oplysningen angår, jf. forvaltningslovens § 28, stk. 2, nr. 3.

Det fremgår af statsadvokatens og Rigsadvokatens udtalelser til mig at det er deres opfattelse at der var hjemmel i forvaltningslovens § 28, stk. 2, nr. 3, til videregivelsen. Statsadvokaten har i den forbindelse nærmere anført at videregivelsen var begrundet i hensynet til politimesterens udøvelse af sin disciplinære myndighed således at politimesteren kunne vurdere om politiassistenten fortsat levede op til tjenestemandslovens decorumkrav. Om videregivelsen af oplysninger om politiassistentens forhold til flere navngivne kvinder inden for rockerkredse har statsadvokaten anført at hensynet til den almene tillid til det danske politi og de ansatte polititjenestemænd klart overstiger den pågældendes egen interesse i hemmeligholdelse. For så vidt angår oplysningerne om bibeskæftigelse, har statsadvokaten oplyst at de også blev videregivet med henblik på en vurdering af om bibeskæftigelsen fortsat var i overensstemmelse med tjenestemandslovens § 17.

I min foreløbige redegørelse beskrev jeg nærmere det decorumkrav som er gældende for tjenestemænd efter bestemmelsen i tjenestemandslovens § 10. Jeg anførte at der på grund af den særlige stilling og den almindelige respekt og tillid der knytter sig til stillingen som politimand, stilles høje decorumkrav til denne personalegruppe.

Selv om kravene til hvornår en videregivelse er berettiget, er større ved den såkaldte værdispringsregel i forvaltningslovens § 28, stk. 2, nr. 3, end ved de tilsvarende regler i persondataloven, er jeg enig med statsadvokaten og Rigsadvokaten i at der var hjemmel til videregivelse også efter forvaltningslovens regler. Jeg har ved min vurdering lagt vægt på de samme forhold som statsadvokaten har nævnt. Jeg har også lagt vægt på den nære sammenhæng mellem de videregivne oplysninger og de oplysninger som i forvejen var politimesteren bekendt, idet de oprindeligt kom fra ham.

Jeg har derfor stadig ikke grundlag for at kritisere Statsadvokaten i (X)-by's videregivelse af de i sagen omhandlede oplysninger til Politimesteren i (X)-by.